

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ
ЗАХОДІВ З ОБЛАСНОГО ФОНДУ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Визначення основних термінів

У цих методичних вказівках поняття вживаються у такому значенні:

Головні розпорядники бюджетних коштів – бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень.

Розпорядник бюджетних коштів – бюджетна установа в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення витрат бюджету.

Юридична особа - суб'єкт права, здатний від власного імені набувати права і обов'язки, за умови реєстрації у встановленому законом порядку. Організація (організаційна форма), що має відокремлене майно, здатна від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем в суді.

Капітальні видатки - видатки, які спрямовуються на придбання основного капіталу (обладнання і предметів довгострокового користування), необоротних активів (у тому числі землі, нематеріальних активів тощо), на будівництво (придбання), ремонт, реконструкцію та реставрацію (у тому числі житла (приміщень), інших об'єктів), на створення державних запасів і резервів; на придбання капітальних активів; невідплатні платежі, компенсацію втрат, пов'язаних з пошкодженням основного капіталу. Критерії (вартісний та часові показники) капітальних видатків регулюються чинним законодавством.

Поточні видатки - видатки, які спрямовуються на виконання бюджетних програм та забезпечують поточне функціонування бюджетних установ, проведення досліджень, розробок, заходів та надання поточних трансфертів населенню і підприємствам (установам, організаціям).

Субвенції - міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції.

Міжбюджетні трансферти - кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Паспорт бюджетної програми - документ, що визначає мету, завдання, напрями використання бюджетних коштів, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми відповідно до бюджетного призначення, встановленого законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет).

Капітальне будівництво - процес створення нових, а також розширення, реконструкція, технічне переоснащення діючих підприємств, об'єктів виробничого і невиробничого призначення, пускових комплексів (з урахуванням

проектних робіт, проведення тендерів у будівництві, консервації, розконсервації об'єктів, утримання дирекцій підприємства, що будуються, а також придбання технологічного обладнання, що не входить до кошторису об'єктів).

Об'єкт виробничого призначення - об'єкт сфери матеріального виробництва (промисловість, сільське господарство, транспорт та зв'язок, будівництво, торгівля, громадське харчування, матеріально-технічне забезпечення та збут).

Об'єкт невиробничого призначення - об'єкт житлового та комунального господарства, закладів охорони здоров'я, фізкультури, соціального забезпечення, освіти, культури, мистецтва, а також науково-дослідних та інших організацій, пов'язаних з розвитком науки.

Технічне переоснащення діючих підприємств - комплекс заходів щодо підвищення техніко-економічного рівня окремих виробництв, цехів і дільниць на основі впровадження передової техніки та технології, механізації та автоматизації виробництва, модернізації та заміни застарілого і фізично зношеного устаткування на нове більш продуктивне. Технічне переоснащення здійснюється без розширення виробничих площ.

Розширення діючих підприємств - будівництво нових і розширення існуючих окремих цехів та об'єктів основного, підсобного та обслуговуючого призначення на території діючих підприємств з метою створення додаткових або нових виробничих потужностей.

Реконструкція діючих підприємств - переобладнання діючих цехів та об'єктів основного, підсобного та обслуговуючого призначення без розширення існуючих будівель і споруд основного призначення та без збільшення чисельності працівників з одночасним поліпшенням умов їх праці та охорони навколишнього природного середовища, здійснюване з метою вдосконалення виробництва та підвищення його техніко-економічного рівня, збільшення виробничих потужностей, зміни номенклатури продукції та поліпшення її якості.

Пусковий комплекс - сукупність об'єктів (або їх частин) основного, підсобного та обслуговуючого призначення, що забезпечують випуск продукції або надання послуг.

Черга будівництва - частина будови, що забезпечує випуск продукції або надання послуг, яка може складатися з одного або кількох пускових комплексів.

1. Загальні положення

1.1. Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища Львівської області (надалі – обласний фонд) є складовою частиною обласного бюджету Львівської області, основною метою якого є концентрація коштів і цільове фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, запобіганням, зменшенням та усуненням забруднення навколишнього природного середовища.

Обласний фонд формується, головним чином, за рахунок надходжень від сплати екологічного податку у розмірі, встановленому чинним законодавством та грошових стягнень за порушення природоохоронного законодавства.

1.2. Видатки обласного фонду здійснюються виключно на заходи включені у Перелік першочергових природоохоронних заходів, що фінансуються з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у складі Програми соціально-економічного розвитку Львівської області на відповідний рік, в обсягах фактичних надходжень до нього.

1.3. При плануванні видатків обласного фонду на здійснення природоохоронних заходів необхідно виходити з:

- спрямованості природоохоронних і ресурсозберігаючих заходів на запобігання, зниження і усунення забруднення навколишнього середовища;
- обґрунтованості залучення коштів обласного фонду;
- співфінансування заходу за усіма джерелами (Державний бюджет, Державний фонд ОНПС, місцевий бюджет, інші кошти);
- спрямування з місцевого бюджету коштів на реалізацію екологічного заходу не менше 10 % від обсягу передбаченої субвенції з обласного фонду.

1.4. При плануванні видатків обласного фонду не приймаються до розгляду запити на:

- заходи, які не відповідають Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 (зі змінами);
- покриття поточних (експлуатаційних) витрат;
- фінансування природоохоронних заходів, що були здійснені до подання запиту.

1.5. Порядок планування та фінансування природоохоронних заходів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, затверджений рішенням обласної ради (далі Порядок), розроблено відповідно до розроблено відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», постанов Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 634 «Про Положення про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища» (із змінами) та від 17 вересня 1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних» (із змінами), Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI.

1.6. Методичні вказівки щодо вибору та попередньої оцінки природоохоронних заходів для фінансування з обласного фонду розроблені з метою роз'яснення окремих положень вищезазначеного Порядку для запобігання помилок при складанні, поданні та опрацюванні запитів про виділення коштів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища для здійснення природоохоронних заходів (надалі - запит).

1.7. Порядком регулюються відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження Переліку природоохоронних заходів, а також контроль за його виконанням.

Порядок поширюється на юридичних осіб усіх форм власності, які планують здійснити та здійснюють природоохоронні заходи за рахунок коштів обласного фонду. Запити, подані фізичними особами, не розглядаються і мають бути повернуті подавачу.

1.8. Витрати обласного фонду мають постійне бюджетне призначення, яке дає право провадити їх виключно в межах і за рахунок відповідних надходжень до цього спеціального фонду (коштів від сплати екологічного податку та інших коштів, визначених законодавством), згідно з законодавством.

Кошти обласного фонду, які отримують юридичні особи, що не мають статусу бюджетної установи (одержувачі бюджетних коштів), мають надаватися їм лише через головного розпорядника бюджетних коштів.

1.9. Оскільки програмно-цільовий підхід у бюджетному процесі передбачає складання і виконання бюджету у розрізі бюджетних програм, видатки обласного фонду здійснюються за бюджетними програмами, що визначаються законами України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Кожна бюджетна програма має чітко визначену мету, відповідає основним функціям головного розпорядника і дає можливість розробити показники виміру очікуваного результату в процесі її реалізації.

1.10. Головними розпорядниками бюджетних коштів розробляється Паспорт за кожною бюджетною програмою, який подається на затвердження в департамент фінансів облдержадміністрації.

Паспорт містить повну інформацію про бюджетну програму та застосовується для здійснення моніторингу, оцінки реалізації і контролю ефективності виконання бюджетної програми та цільового використання бюджетних коштів.

1.11. Оскільки бюджетний період становить один календарний рік, який починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року, планування здійснюється на кожний наступний бюджетний рік. Для цього формується Перелік першочергових природоохоронних заходів що фінансуються з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (надалі – Перелік).

Формування Переліку здійснює Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації (надалі – Департамент)

Основою для розгляду та включення природоохоронного заходу до проекту Переліку є запит, що подається на визначений фінансовий рік. Форма запиту наведена в додатку 2 Порядку.

Департаментом постійно проводиться організаційна та роз'яснювальна робота щодо підготовки таких запитів.

Підготовка запиту здійснюється юридичною особою, яка є подавачем запиту чи замовником природоохоронного заходу за кошти обласного фонду. В основному замовником заходу виступають місцеві органи державної виконавчої влади і місцеві органи самоврядування, а також окремі установи та організації

1.12. Відповідно до пункту 2.5 Порядку, запити та пропозиції до Переліку на плановий фінансовий рік замовники природоохоронних заходів подають у Департамент з 1 липня до 31 жовтня поточного року.

Пізніше встановленого терміну можуть подаватися запити, які стосуються заходів, що не носять плановий характер і спрямовані на реалізацію невідкладних природоохоронних заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків надзвичайних екологічних ситуацій чи їх попередження пов'язаних із забрудненням навколишнього природного середовища.

2. Вимоги до оформлення запитів та необхідних додатків до них.

2.1. Загальні вимоги

2.1.1. Пакет документів на виділення коштів з обласного фонду для здійснення природоохоронних заходів, що подається юридичними особами до Департаменту, включає:

- супровідний лист юридичної особи, що подає запит;
- запит встановленої форми;
- кошторис витрат, які пропонується здійснити за рахунок коштів обласного фонду;
- графік реалізації заходу;
- обґрунтування з коротким описом загальної ситуації та необхідності здійснення заходу;
- копію висновку державної експертизи (якщо для реалізації заходу передбачаються капітальні видатки);
- копії документів, що вказані підставою для виконання заходу, або витяги з них..

2.1.2. Вищезазначені документи оформляються на папері формату А4 (210 x 297 мм) і заповнюються виключно державною мовою.

2.1.3. Супровідний лист, який готують і подають юридичні особи, має відповідати загальним вимогам діловодства і мати обов'язкові реквізити, у т. ч. повну назву юридичної особи, дату, індекс (номер документу), текст, підпис, автора документу із зазначенням контактного телефону. В супровідному листі

обов'язково наводяться повні назви документів, що додаються. їх обсяг (кількість аркушів) та кількість примірників.

2.1.4. Інформація, наведена в запиті та документах, що додаються, повинна бути викладена стисло, грамотно, зрозуміло та об'єктивно, без повторень та вживання слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження, відповідати вимогам чинного законодавства.

2.1.6. Запит та документи до нього повинні бути акуратно оформлені, надруковані або заповнені розбірливим почерком.

2.1.7. Під час оформлення документів на кількох і більше сторінках друга та наступні сторінки повинні бути пронумеровані.

2.1.8. Запит, кошторис витрат та графік фінансування повинні бути підписані керівником та з проставленою печаткою.

У разі відсутності керівника пакет документів підписує особа, яка виконує його обов'язки. При цьому обов'язково зазначається посада особи, яка підписала документ, і її прізвище. Не допускається підписання документа з поставленням косої риски перед найменуванням посади.

2.1.9. Запити можуть бути повернутими подавачу без розгляду з наступних причин:

- невідповідність зазначеного в запиті заходу Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 (із змінами);

- порушення порядку та термінів подання запитів визначених у Порядку;

- оформлення запиту з порушенням форми, встановленої в додатку до пункту 2 Порядку;

- відсутність підстави для реалізації заходу за кошти обласного фонду (іншою підставою для фінансування заходу з обласного фонду може бути необхідність запобігання чи ліквідація надзвичайної екологічної ситуації, пов'язаної із забрудненням навколишнього природного середовища, та її наслідків, або необхідність реалізації невідкладного природоохоронного заходу підтверджена центральним чи місцевим органом виконавчої влади, міськвиконкомом міста обласного значення (підпорядкування));

- недостовірність інформації в запиті;

- відсутність відповідей на пункти запиту (у разі коли по тому, чи іншому пункту запиту відсутня чи не може бути вказана інформація по заходу, у цьому пункті запиту проставляється прочерк чи цифра 0, наприклад це стосується проектування природоохоронних об'єктів чи наукових досліджень з питань охорони навколишнього природного середовища) чи наявність у ньому суперечностей між окремими його пунктами чи суперечностей між запитом та іншими документами, що подаються разом із запитом ;

- відсутність усіх необхідних документів, що мають подаватися разом із запитом;

- відсутність усіх необхідних підписів на кожному документі чи різні підписи на цих документах.

2.2. Вимоги до оформлення запиту

2.2.1. У пункті 1 запиту вказується назва природоохоронного заходу, який планується здійснити. Назва повинна бути лаконічною (як правило одне речення), чіткою, відображати зміст заходу та відповідати Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 (із змінами).

Назва має починатися зі слів, які вказують на дію, а не на кінцевий результат здійснення заходу, наприклад «Проведення наукових досліджень...», «Розвиток та вдосконалення...», «Розробка проектно-кошторисної документації...».

Назва заходу має містити назву населеного пункту та одиниці адміністративно-територіального устрою, де планується реалізація заходу.

Якщо природоохоронний захід передбачає будівництво природоохоронного об'єкту протягом кількох років, у дужках вказується номер черги, назва пускового комплексу тощо. Назви таких запитів, як правило, мають починатися зі слів «Будівництво», «Розширення», «Реконструкція» чи «Технічне переоснащення» та відповідати назві затвердженої проектно-кошторисної документації.

2.2.2. У підпункті 2.1 пункту 2 запиту вказується повна назва (найменування) юридичної особи, яка подає запит (в дужках після повної назви наводиться при наявності скорочена назва). Назва юридичної особи, як і адреса мають відповідати наведеним в її установчих документах.

У підпункті 2.3 пункту 2 вказується телефон, факс контактної особи, відповідальної за підготовку запиту. У цьому пункті також бажано вказати прізвище, ім'я, по-батькові такої контактної особи.

У підпункті 2.4 пункту 2 наводиться форма власності юридичної особи.

Залежно від форм власності, передбачених законом, в Україні можуть діяти підприємства таких видів:

- приватна;
- державна корпоративна;
- державна;
- комунальна;
- комунальна корпоративна.

2.2.3. У пункті 3 запиту наводяться відомості про підприємство (установу, організацію), на об'єктах якого здійснюється природоохоронний захід. У підпунктах цього пункту наводиться інформація відповідно до умов, наведених для відповідних підпунктів пункту 2.

У підпункті 3.3 вказується телефон, факс контактної особи, відповідальної за здійснення заходу, зазначеного у запиті. У цьому пункті доцільно вказати прізвище, ім'я, по-батькові такої контактної особи.

Інформація у цьому пункті наводиться, якщо природоохоронний захід планується здійснити на об'єктах іншої юридичної особи, а не подавача запиту.

Як правило такі випадки трапляються коли запити подаються в межах повноважень місцевими органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування, а заходи здійснюються на природоохоронних об'єктах відповідних підприємств державної чи комунальної власності. Так подавачем запиту може бути міськвиконком, а захід здійснюватися на об'єкті підприємства комунального господарства цього міста.

У випадку, якщо юридична особа, що подає запит, планує здійснити природоохоронний захід на своїх об'єктах, цей пункт не заповнюється.

2.2.4. У пункті 4 запиту наводиться інформація щодо дотримання природоохоронного законодавства отримувачем коштів обласного фонду.

Необхідно врахувати, що інформація щодо сплати екологічного податку (підпункт 4.1) має відноситися до юридичної особи, на об'єктах якої планується здійснити вказаний природоохоронний захід.

У разі якщо подавачем/замовником виступають місцеві органи влади, то у підпункті 4.2. вказуються суми нагромаджень коштів на природоохоронних фондах у складі місцевих бюджетів (місцевих фондів ОНПС) за останні два роки та їх спрямування.

2.2.5. У пункті 5 вказується адреса об'єкта, на якому планується здійснити природоохоронний захід, або місце виконання заходу. Важливо відмітити, що коли захід не має чіткої локалізації і відповідно адреси, необхідно вказати населений пункт чи населені пункти, де він реалізується. У разі здійснення заходу за межами населених пунктів, необхідно навести назви всіх адміністративно-територіальних одиниць, де цей захід реалізується.

2.2.6. У пункті 6 наводиться характеристика запланованого природоохоронного заходу. Інформація, що наводиться у цьому пункті, є важливою для визначення пріоритетності фінансування заходу.

У підпункті 6.1 вказується ступінь масштабності екологічного впливу, а саме:

загальнодержавний - у межах кількох областей,

регіональний - у межах кількох районів однієї області,

місцевий - у межах одного чи кількох населених пунктів чи на території одного адміністративного району.

Інформація зазначеного підпункту має кореспондуватися із наступним підпунктом.

У підпункті 6.2 наводиться повна назва державної, регіональної чи місцевої природоохоронної програми, назва та реквізити Закону України, постанови Верховної Ради України, постанови, розпорядження чи доручення Кабінету Міністрів України, рішення відповідного місцевого органу виконавчої влади чи місцевого самоврядування, який вказується як підстава. Також наводиться розділ, пункт, підпункт документу, в якому зазначений конкретний захід, що пропонується для фінансування з обласного фонду. Загальні положення того чи іншого нормативно-правового чи розпорядчого документу, що не містять конкретного заходу, не можуть розглядатися як підстава для фінансування.

У разі відсутності таких нормативно-правових актів, у підпункті наводиться посилання на інші документи, які дозволяють визначити важливість заходу чи небезпечність екологічної ситуації, що склалася і необхідність її виправлення.

При заповненні цього пункту слід звернути увагу, що постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 «Про затвердження Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами) не може слугувати підставою для фінансування з обласного фонду.

У підпункті 6.3 необхідно чітко вказати мету (попередження, усунення чи зменшення забруднення) та короткий зміст конкретної екологічної проблеми, яка буде вирішена в результаті здійснення природоохоронного заходу, або короткий зміст заходу.

Інформація цього підпункту дозволяє визначити пріоритетність даного заходу та необхідність його включення у Перелік.

У підпункті 6.4 вказуються всі види природоохоронного ефекту, які можуть бути результатом реалізації проекту. У підпункті необхідно навести конкретні якісні, кількісні результативні показники, яких планується досягти при реалізації проекту. Якщо це можливо, необхідно навести кількісну оцінку природоохоронного ефекту. Зменшення інтенсивності забруднення необхідно визначати в розрахунку на рік, а рівень забруднення необхідно показати у порівнянні з існуючим рівнем та допустимим рівнем (ГДК, ГДВ, ГДС)

У випадку із капітальним будівництвом природоохоронних об'єктів (очисних споруд, поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами тощо) природоохоронний ефект наводиться щодо окремої черги природоохоронного об'єкту чи його пускового комплексу, або від цього об'єкту в цілому.

У підпункті 6.5 необхідно вказати проблеми, які будуть вирішені в результаті реалізації проекту.

При цьому важливо навести якісні та/або кількісні характеристики щодо енерго- та ресурсозбереження. Такі характеристики, як і в попередньому підпункті, мають наводитися для окремої черги будівництва об'єкту чи пускового комплексу.

2.2.7 У пункті 7 запитів, що передбачають здійснення капітального будівництва природоохоронного об'єкту, необхідно вказати розробника проектно-кошторисної документації. У цьому підпункті також потрібно обов'язково вказати ким і коли була затверджена ця проектна документація, тобто навести реквізити і назву розпорядчого акту органу чи організації з їх назвою.

При цьому замовнику заходу слід урахувати, що до затвердження така проектна документація мала отримати позитивний висновок державної експертизи (копія висновку додається до запиту). Цей висновок має бути чинним на момент подання запиту, як і сама проектна документація. Достовірність наведеної інформації має бути перевірена при підготовці екологічного висновку.

Відсутність повної інформації по цьому пункту є підставою для повернення запиту подавачу.

2.2.8. У пункті 8 необхідно обґрунтувати вибір технології, а саме дати її коротку характеристику, вказавши практичну цінність та основні екологічні

параметри. Також необхідно вказати яку технологію планується використати - вітчизняну чи зарубіжну (застосування вітчизняної технології розглядатиметься як пріоритет при вирішенні питання фінансування заходу); чи перебуває вона на стадії розробки, пілотного проекту чи вже апробована.

2.2.9. У пункті 9 потрібно вказати інформацію щодо обсягів та джерел фінансового забезпечення реалізації природоохоронного заходу.

У підпункті 9.1 наводиться загальна вартість заходу (інформація у цьому та інших підпунктах пункту 9 має бути наведена у цінах, чинних на момент подання запиту у тисячах гривень).

У підпункті 9.2 указується готовність заходу на момент подання запиту (указується відношення суми освоєних (на момент подання запиту) коштів до загальної вартості реалізації заходу, у відсотках).

У підпункті 9.3 наводяться дані щодо запланованих видатків обласного фонду. У цьому підпункті має бути надана інформація за кількома позиціями, а саме:

- у позиції «усього» наводиться вся сума видатків обласного фонду, яку планується залучити до фінансування природоохоронного заходу (необхідно мати на увазі, що ця сума має складатися з сум наведених у двох інших позиціях цього підпункту, але якщо видатки у попередніх періодах не здійснювались, то у цій позиції дублюється обсяг видатків у році, на який подається запит);
- у позиції «в році (рік, на який подається запит)» проставляється сума запланованих видатків у році, на який подається запит;
- у позиції «фактичні видатки за попередній період» проставляється сума фактичних видатків за попередній період.

Слід звернути увагу на необхідність обов'язково проставити у кожній позиції підпункту код чи коди економічної класифікації видатків бюджету (КЕКВ). У разі існування необхідності фінансування природоохоронного заходу за кількома кодами економічної класифікації, потрібно навести відповідні суми по кожному коду. Наприклад, фактичні видатки за попередній період 200 тис. грн. за КЕКВ 2210 - 70 тис. грн., 3122 - 130 тис. грн.

При цьому необхідно звернути увагу, що з 1 січня 2013 року діють нові КЕКВ, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 21.06.2012 № 754, а до цього періоду вказуються КЕКВ по яких фактично здійснювалося фінансування.

Інформація у цьому підпункті має відповідати тій, що наводиться у кошторисі витрат, який подається разом із запитом.

Відповідальність за правильність визначення кодів економічної класифікації видатків бюджету лежить на подавачі запиту.

У підпункті 9.4 указуються суми фінансування за рахунок власних коштів підприємства (установи, організації), на об'єктах якого здійснюється природоохоронний захід.

У позиції «усього» проставляється сума фінансування за рахунок власних коштів за попередній період та запланованих у році, на який подається запит.

Якщо фінансування за рахунок власних коштів у попередній період не здійснювалося, то дублюється обсяг запланованих видатків що наводиться у позиції «в році (рік, на який подається запит)».

У підпункті 9.5 указуються суми фінансування за рахунок кожного з інших джерел фінансування.

У позиції «усього» проставляється сума фінансування з інших джерел фінансування (державний, обласний, районний, міський, селищний, сільський бюджети; обласний, міський, селищний, сільський фонди; запозичені кошти; інвестиції тощо) за попередній період та запланованих у році, на який подається запит.

Якщо фінансування, за рахунок інших джерел у попередній період не здійснювалося, то дублюється обсяг запланованих видатків, що наводиться у позиції «усього» і позиції «в році (рік, на який подається запит)».

Слід звернути увагу, що відповідно п. 6.2. Порядку пропозиції для фінансування природоохоронних заходів з обласного фонду райдержадміністрацій, міських, сільських та селищних рад у яких на рахунках в місцевих бюджетах наявні значні залишки невикористаних коштів місцевих фондів ОНПС, які не залучаються на виконання запропонованих природоохоронних заходів, розгляду не підлягають.

2.2.10. У пункті 10 зазначаються дати початку та закінчення заходу (місяць, рік), його тривалість, згідно з проектом від початку його впровадження. Якщо у назві заходу в дужках вказується номер черги будівництва, пускового комплексу тощо, то наводяться дати початку та закінчення вказаної черги будівництва, пускового комплексу.

2.2.11. У пункті 11 зазначається термін окупності заходу (черги будівництва, пускового комплексу) в роках.

2.2.12. Запит погоджується розпорядником коштів (райдержадміністрацією чи міською радою міста обласного підпорядкування, яким виділяються кошти з обласного фонду у вигляді трансфертів (субвенцій) до місцевих бюджетів).

2.2.13. На останньому аркуші запиту обов'язково ставиться печатка підприємства (установи, організації), підписи керівника та головного бухгалтера, такі як і на інших документах, що подаються разом із запитом.

При визначенні КЕКВ подавачам запиту слід керуватися наказом Міністерства фінансів України від 21.06.2013 № 754 «Про внесення змін до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету».

Під видатками розуміються державні платежі, які не підлягають поверненню і діляться на поточні і капітальні.

До найбільш уживаних у запитах на фінансування природоохоронних заходів з обласного фонду відносяться наступні категорії видатків:

1. Предмети, матеріали, обладнання та інвентар (2210). Сюди включається закупівля матеріалів, канцелярського обладнання, предметів для поточних господарських потреб та потреб безпосередньо пов'язаних з профілем діяльності установи чи організації, придбання меблів, придбання однолітніх озеленювальних саджанців, квітів, саджанців віком до 1 року, та ін..

2. Оплата послуг (крім комунальних) (2240).

Оплата послуг сторонніх фахівців (юридичних осіб та суб'єктів господарювання), включає в себе зокрема:

- оплату послуг з розробки проектно-кошторисної документації для поточного ремонту, монтажу обладнання та устаткування; плата за містобудівне обґрунтування та інші передпроектні роботи на проведення капітального ремонту (будівництва, реконструкції), якщо такі роботи не включені до проектно-кошторисної документації;
- послуг з організації конференцій, нарад, семінарів.

3 Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм (2281). До цієї категорії поточних видатків відносяться:

- видатки на виконання державних програм, оплата яких здійснюється на підставі укладених договорів з виконавцями проектів програм, які забезпечують розвиток у певній галузі;
- видатки на геологорозвідувальні та топографо-геодезичні роботи, а також видатки, пов'язані з виконанням робіт з експериментального проектування та послугами науково-дослідних організацій, інших установ (як державних, так і госпрозрахункових) з реалізації частки державних багатоцільових та інших програм, що здійснюються відповідно до укладених договорів.

4. Придбання основного капіталу (3100). Ця категорія відноситься до капітальних видатків, тобто видатки на придбання або створення власними силами активів, віднесених згідно із законодавством до основних засобів та окремих інших необоротних матеріальних активів.

Сюди відносяться такі види товарів тривалого користування як нерухомі основні фонди, в тому числі обладнання, прилади, а також рухомі основні фонди, такі як транспортні засоби, устаткування тощо, категорія також включає платежі, направлені на модернізацію, продовження термінів служби основного капіталу, підвищення його продуктивності, покращення віддачі основних фондів.

В межах цього коду застосовують такі КЕКВ:

- Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів (3122)
- Капітальний ремонт інших об'єктів (3132)
- Реконструкція та реставрація інших об'єктів (3142)

5. Капітальні трансферти (3200). За цією категорією здійснюються видатки на капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям), капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів.

2.3. Вимоги до оформлення кошторису витрат

2.3.1. Кошторис витрат повинен мати однакову з запитом назву.

2.3.2. Кошторис витрат складається на обсяг фінансування, який планується отримати з обласного фонду, і має відповідати підпункту 9.3 запиту (позиція «в році (рік, на який подається запит) за КЕКВ _____»).

2.3.3. У кошторисі розписуються конкретні види робіт, які передбачається виконати за кошти обласного фонду, із зазначенням суми коштів, які будуть використані на ці роботи.

2.3.4. Форма кошторису витрат заходу наведена в додатку 3 Порядку.

Особливості оформлення будівельного кошторису та його складання визначаються Державними будівельними нормами України ДБН А.2.2-3:2012 «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва».

2.3.5. На кошторисі обов'язково ставиться ті ж самі, як і на запиті, печатка підприємства (установи, організації), підписи керівника та головного бухгалтера.

2.4. Вимоги до оформлення графіку реалізації заходу

2.4.1. Графік реалізації заходу повинен мати однакову з запитом назву.

2.4.2. У графіку реалізації заходу вказується початок його реалізації, в хронологічному порядку зазначаються всі етапи (складові частини) його впровадження, тривалість кожного етапу (складові частини) в місяцях.

2.4.3. Необхідно пам'ятати, що має подаватися графік реалізації не всього природоохоронного заходу, а лише тієї його частини, на фінансування якої подається запит

2.4.4. У графіку етапи реалізації заходу мають відповідати структурі кошторису природоохоронного заходу.

На графіку реалізації заходу обов'язково ставиться ті ж самі, як і на запиті, печатка підприємства (установи, організації), підписи керівника та головного бухгалтера.

2 4.5. Форма графіку реалізації заходу наведена в додатку 4 Порядку.

2.5. Вимоги до екологічного висновку

2.5.1. До запитів, які включено до Переліку Департаментом видаються екологічні висновки щодо фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища природоохоронного заходу.

2.5.2. Екологічний висновок готується на основі аналізу поданого запиту та усіх документів, що додаються відповідно до вимог пункту 2.4 Порядку та п. 2.1.1. цих методичних рекомендацій. Без перевірки і співставлення запиту та всіх вищезазначених документів екологічний висновок не може бути виданий.

До запитів, які оформлені з порушенням вимог Порядку, екологічні висновки не видаються.

2.5.3. Екологічний висновок є підставою проведення фінансування заходу. Без наявного висновку кошти не виділяються.

2.5.4. В екологічному висновку обов'язково надається інформація щодо:

- доцільності здійснення природоохоронного заходу та необхідності залучення для цього коштів обласного фонду, а саме:

актуальності екологічної проблеми, на вирішення якої спрямований захід для області, району чи населеного пункту;

мета та завдання виконання заходу;

результат, який буде досягнуто від впровадження заходу;

- відповідності зазначеного в запиті заходу Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 (із змінами) (вказується відповідний пункт);

- підстави для його реалізації (указуються закони України, нормативно-правові акти Верховної Ради України, Президента України чи Кабінету Міністрів України, державні, регіональні чи місцеві природоохоронні програми тощо із зазначенням розділів, статей, пунктів, в яких визначені заходи, які пропонуються до фінансування).

2.5.5. Екологічний висновок видається на фірмовому бланку Департаменту, підписується керівником Департаменту за завіряється печаткою.

У випадку відсутності керівника екологічний висновок підписується особою, що його заміщає в установленому порядку.

2.5.6. Екологічний висновок за обсягом не повинен перевищувати двох аркушів машинописного тексту.

3. Попередній розгляд запитів

3.1. Під час попереднього розгляду запитів, Департаментом здійснюється аналіз як самих запитів, так і документів, що подаються разом із запитом. З метою підготовки достовірної інформації, в екологічному висновку, Департамент може запросити у подавачів документи, підтверджуючі інформацію, що міститься у пунктах 6 та 7 запиту.

Перевіряється відповідність назви та змісту заходу між собою та відповідність назви та змісту заходу Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 (із змінами).

Перевіряється також:

- відповідність форми запиту, встановленій в додатку 2 Порядку;
- підстави для реалізації заходу за кошти обласного фонду;

- наявність необхідних документів;
- присутність необхідних підписів на кожному з поданих документів ідентичність підписів на всіх цих документах;
- відповіді на усі пункти запиту, їх зміст і відповідність заявленому природоохоронному заходу;
- наявність чинного позитивного висновку державної експертизи щодо проектної документації на будівництво природоохоронного об'єкту;
- відсутність суперечностей між окремими пунктами запиту чи між запитом та іншими документами, що подаються разом із ним.

У разі коли по тому, чи іншому пункту запиту відсутня чи не може бути вказана інформація по заходу, у цьому пункті запиту має бути проставлено прочерк чи цифру 0. Це стосується проектування природоохоронних об'єктів чи проведення наукових досліджень з питань охорони навколишнього природного середовища.

При цьому увага має бути звернута на те, що запити, подані пізніше встановленого у пункті 2.5 Порядку терміну повинні мати на меті запобігання чи ліквідацію надзвичайних екологічних ситуацій, пов'язаних із забрудненням навколишнього природного середовища, чи їх наслідків, або для реалізації невідкладних природоохоронних заходів. Всі інші запити повертаються подавачам.

3.2. Запити, подані з порушенням вимог, наведених у пункті 2.2. цих рекомендацій, повертаються подавачеві у місячний термін з дня отримання запиту. У разі необхідності подавачам надаються рекомендації щодо можливості доопрацювання вказаного запиту.

Подавач запиту має право доопрацювати запит та повторно подати його на розгляд до Департаменту.

3.3. Попередній розгляд запиту та необхідних документів до нього включає перевірку комплектності та правильності оформлення документів відповідно до вимог пункту 2.4 Порядку.

3.4. Запити, подані з порушенням вимог щодо комплектності та правильності оформлення документів відповідно до вимог пункту 2.4 Порядку та додатка до цього пункту, у тому числі з неповною інформацією та без необхідних документів, не розглядаються і до проектів переліків не включаються. Про відхилення запитів чи необхідність їх доопрацювання подавані інформуються у місячний термін з дня надходження такого запиту.

Подавачами запитів є місцеві органи державної виконавчої влади і місцеві органи самоврядування, а також окремі підприємства та організації.

4. Попередня оцінка та відбір природоохоронних заходів

4.1. Попередню оцінку та відбір природоохоронних заходів здійснює Департамент.

Метою відбору природоохоронних заходів є формування проекту Переліку першочергових природоохоронних заходів, які будуть фінансуватися з обласного фонду на відповідний рік.

4.2. Відбір природоохоронних заходів для включення в проект Переліку здійснюється із врахуванням наступних критерій:

- регіональне чи державне значення об'єкту;
- відповідність Стратегії розвитку Львівщини;
- висока ступінь готовності заходу (завершення будівництва та введення в експлуатацію об'єкта);
- відповідність загальній меті та напрямам природоохоронної діяльності;
- дані моніторингу навколишнього природного середовища;
- наявність розробленої і погодженої проектно-кошторисної документації та висновку державної експертизи;
- співфінансування з інших джерел фінансування, зокрема залучення коштів місцевих фондів ОНПС;
- обґрунтованість доцільності виконання заходу за природоохоронні кошти;
- результати перевірок об'єктів Державною екологічною інспекцією у Львівській області;
- природоохоронний ефект від впровадження заходу.

5. Порядок виділення коштів обласного фонду

5.1. Після затвердження Переліку та внесення відповідних змін у видатки обласного бюджету, департамент фінансів облдержадміністрації, за пропозиціями головних розпорядників коштів, складає помісячний та пооб'єктний розподіл асигнувань і доводить до головних розпорядників коштів довідку про бюджетні асигнування, відповідно до затверджених бюджетних призначень (встановлених бюджетних асигнувань) за кодами бюджетної класифікації.

5.2. Для отримання коштів фонду у вигляді субвенції необхідно:

5.2.1. Змовникам заходів:

1. отримати екологічний висновок;
2. подати у відповідні фінансові органи (районні, міські) кошториси та пропозиції щодо помісячного та пооб'єктного фінансування з обласного фонду за кодами бюджетної класифікації;
3. при необхідності провести конкурсні торги (тендери), згідно вимог чинного законодавства;
4. укласти договори з виконавцями робіт (підрядниками);
5. мати в наявності акти виконаних робіт чи накладні (у разі придбання матеріалів), які разом із договором, подаються в органи Держказначейства для проведення фінансування;
6. направляти звернення до головного розпорядника коштів щодо подання заявки на фінансування до департаменту фінансів облдержадміністрації.

5.2.2. Головним розпорядникам коштів:

1. на основі поданих одержувачами коштів пропозицій, розробити та затвердити кошториси та плани використання бюджетних коштів і подати їх у департамент фінансів облдержадміністрації;
2. розробити Паспорт за кожною бюджетною програмою, який подається на затвердження в департамент фінансів облдержадміністрації;
3. керуючись ст. 101, 104-107 Бюджетного кодексу України, підписати договір з Львівською обласною радою про міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами;
4. відкрити рахунки в органах Держказанчейства України;
5. подати в департамент фінансів ОДА заявку (запит) на виділення коштів.

**Положення
про порядок планування та фінансування природоохоронних
заходів з обласного фонду охорони навколишнього
природного середовища Львівської області**

1. Загальні положення

1.1. Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища Львівської області (далі – Фонд) є складовою частиною обласного бюджету Львівської області, основною метою якого є концентрація коштів і цільове фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, запобіганням, зменшенням та усуненням забруднення навколишнього природного середовища.

1.2. Порядок планування та фінансування природоохоронних заходів з Фонду (далі – Порядок) розроблено відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища", Постанов Кабінету Міністрів України від 07.05.1998 № 634 "Про Положення про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища" (із змінами) та від 17.09.1996 № 1147 "Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних" (із змінами), Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI.

1.3. Формування коштів Фонду в складі обласного бюджету здійснювати за рахунок надходжень, визначених чинним законодавством.

1.4. Порядок встановлює загальнообов'язкові правила планування природоохоронних заходів з метою їх фінансування протягом бюджетного року з Фонду, а також правила здійснення фінансування цих заходів.

1.5. Головні розпорядники коштів Фонду визначаються при затвердженні обласного бюджету на відповідний рік та при внесенні змін у показники обласного бюджету.

2. Порядок планування проведення природоохоронних заходів за рахунок коштів Фонду

2.1. Кошти Фонду спрямовуються на фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, що відповідають основним пріоритетним напрямкам державної політики в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів і гарантування екологічної безпеки, визначених державними та регіональними природоохоронними програмами, Стратегією розвитку Львівщини, а також щорічними Програмами соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області.

2.2. Перелік першочергових природоохоронних заходів, фінансування яких здійснюється з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у складі обласного бюджету, (далі – Перелік) затверджується додатком до щорічної Програми соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області.

2.3. Перелік формує департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації і погоджує постійна комісія з питань екології, природних ресурсів та рекреації обласної ради.

2.4. Основою для розгляду та внесення природоохоронного заходу до Переліку є запити на фінансування з Фонду, які подаються департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації, і пропозиції, які подаються до постійної комісії з питань екології, природних ресурсів та рекреації обласної ради, а також невідкладність виконання природоохоронного заходу, спрямованого на запобігання, зменшення чи усунення забруднення навколишнього природного середовища.

Разом із запитом подаються кошториси витрат, які пропонуються здійснити за рахунок коштів Фонду, графіки реалізації заходів, обґрунтування та копії документів або витяги з них із відповідними додатками (за формами згідно з додатками 2 – 4).

Внесення заходів до Переліку відбувається за встановленими у пункті 3 пріоритетами та критеріями першочерговості заходів.

2.5. Запити та пропозиції до Переліку на плановий фінансовий рік замовники природоохоронних заходів подають у департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації з 1 липня до 31 жовтня поточного року.

Пізніше встановленого терміну можуть подаватися запити, які стосуються заходів, спрямованих на реалізацію невідкладних природоохоронних заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків надзвичайних екологічних ситуацій чи їх попередження.

2.6. Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації видає екологічні висновки щодо заходів, які внесено до Переліку, за наявності належним чином оформлених запитів. Екологічні висновки надаються замовникам заходів та департаментові фінансів облдержадміністрації.

2.7. Після затвердження Переліку та внесення відповідних змін у видатки обласного бюджету департамент фінансів облдержадміністрації, за пропозиціями головних розпорядників коштів, складає помісячний та пооб'єктний розподіл асигнувань і доводить до головних розпорядників коштів довідку про бюджетні асигнування, відповідно до затверджених бюджетних призначень (встановлених бюджетних асигнувань) за кодами бюджетної класифікації.

2.8. Головні розпорядники коштів обласного бюджету на основі довідки про бюджетні асигнування затверджують (уточнюють) кошториси і подають їх на погодження до департаменту фінансів облдержадміністрації.

2.9. Кошти Фонду використовуються виключно відповідно до Переліку, затвердженого рішенням Львівської обласної ради на основі виданих екологічних висновків.

3. Пріоритети та критерії формування Переліку природоохоронних заходів

3.1. Основними пріоритетними напрямками спрямування коштів Фонду є:

- розробка та здійснення регіональних програм охорони довкілля і раціонального використання природних ресурсів;
- стабілізація екологічної рівноваги в гірничо-хімічних та гірничо-видобувних регіонах області;
- будівництво, реконструкція і ремонт водопровідно-каналізаційних систем та очисних споруд;
- будівництво, реконструкція й облаштування полігонів твердих побутових відходів і здійснення заходів щодо мінімізації, утилізації та переробки промислових і побутових відходів;
- попередження та ліквідація аварійних екологічних ситуацій;
- проведення робіт щодо впорядкування та охорони природно-заповідних територій;
- здійснення заходів, пов'язаних із відтворенням та охороною природних ресурсів;
- організація моніторингу навколишнього природного середовища, створення системи та банку екологічної інформації;
- розробка і впровадження економічного механізму природокористування та екологічних нормативів і стандартів;
- проведення науково-практичних конференцій і семінарів, організація виставок, реклами та інших заходів щодо пропаганди екологічних знань, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики.

3.2. Першочерговим правом внесення природоохоронних заходів до проекту Переліку на плановий рік є:

- державне та регіональне значення об'єкта (заходу);
- наявність рішень Кабінету Міністрів України, обласної ради та облдержадміністрації щодо даного заходу;
- високий ступінь готовності об'єкта (робіт) до проведення заходу;
- природоохоронний ефект від впровадження заходу;
- співфінансування за всіма джерелами (Державний бюджет, Державний фонд ОНПС, місцевий бюджет, інші кошти);
- спрямування з місцевого бюджету коштів на реалізацію екологічного заходу не менше 10 % від обсягу передбаченої субвенції з Фонду.

4. Внесення змін і доповнень до Переліку

4.1. Зміни та доповнення до затвердженого Переліку готує департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації на підставі поданих на розгляд запитів на здійснення природоохоронних заходів, відповідно до визначених пріоритетів природоохоронної діяльності в області.

4.2. У разі виникнення потреби в ліквідації наслідків надзвичайної екологічної ситуації, зміни та доповнення до Переліку вносяться за ініціативою Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації і обласної

комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій облдержадміністрації.

4.3 Зміни до Переліку чи проект додаткового Переліку попередньо погоджує постійна комісія з питань екології, природних ресурсів та рекреації обласної ради і подає його на затвердження в порядку, визначеному обласною радою.

5. Фінансування природоохоронних заходів з Фонду

5.1. Фінансування природоохоронних заходів здійснюється департаментом фінансів облдержадміністрації з Фонду у межах надходження до нього коштів, у встановленому законодавством порядку, на підставі поданого головним розпорядником кошторису та заявки (замовлення) на фінансування природоохоронного заходу, згідно із затвердженим помісячним розписом асигнувань.

5.2. Головні розпорядники коштів обласного бюджету та райдержадміністрації (міськвиконкоми міст обласного підпорядкування), які отримують субвенції на фінансування природоохоронних заходів, подають заявки (замовлення) на фінансування до департаменту фінансів облдержадміністрації.

5.3. У разі необхідності замовники заходів можуть проводити фінансування заходів на умовах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2006 № 1404 "Питання попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти".

5.4. Видатки, пов'язані з фінансуванням об'єктів капітального будівництва, здійснюються відповідно до Порядку державного фінансування капітального будівництва, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764.

5.5. Закупівля товарів, робіт і послуг за рахунок коштів Фонду здійснюється в установленому законом порядку.

6. Особливі умови виділення коштів з Фонду

6.1. Кошти Фонду використовуються виключно на заходи, передбачені Переліком видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 (із змінами).

6.2. Пропозиції для фінансування природоохоронних заходів з Фонду райдержадміністрацій, міських, сільських та селищних рад, у яких на рахунках в місцевих бюджетах наявні значні залишки невикористаних коштів місцевих фондів ОНПС, що не залучаються на виконання запропонованих природоохоронних заходів, розгляду не підлягають.

6.3. Дофінансування виконання спільних (міжнародних) проектів здійснюється лише за умови подання необхідних договірних документів сторін та спеціальних протокольних рішень облдержадміністрації щодо співфінансування зазначених проектів.

7. Контроль та звітність про освоєння коштів Фонду

7.1. Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації проводить постійний контроль й аналіз стану виконання природоохоронних заходів та ефективності використання коштів.

7.2. Департамент фінансів облдержадміністрації щотижня подає департаментові екології та природних ресурсів облдержадміністрації інформацію про виділені головним розпорядникам кошти Фонду на виконання природоохоронних заходів.

7.3. Кожен замовник та одержувач коштів Фонду зобов'язаний подати:

- головним розпорядникам коштів Фонду, відповідно до правил ведення бухгалтерського обліку і звітності, у терміни, визначені календарними планами виконання робіт, звіти про використання виділених коштів і виконання природоохоронних заходів, а також щомісячно – про стан освоєння зазначених коштів;
- департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації – щомісяця звіти про стан освоєння коштів та виконані роботи, а також, після завершення робіт, інформацію про природоохоронний ефект від упровадження заходу.

7.4. Звіти про завершення робіт, профінансованих за рахунок виділених коштів, виконавці подають у 2-х примірниках департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації за формою, згідно з додатком 5.

7.5. Звіт має містити:

- підсумки виконання та практичної реалізації наукових, науково-дослідних та проектних робіт, пропагандистських і рекламних проектів, робіт, пов'язаних з раціональним використанням, охороною та відтворенням природно-ресурсного потенціалу області;
- результати проведення робіт щодо ліквідації наслідків надзвичайних екологічних ситуацій, створення екологічно безпечних умов проживання населення;
- результати заслуховуються на засіданнях обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;
- акти про виконані роботи, що пов'язані з проведенням будівельних, будівельно-монтажних, монтажних, ремонтних робіт на об'єктах природоохоронного призначення;
- акти завізовані відповідними галузевими управліннями облдержадміністрації, у віданні яких є цей вид господарської діяльності.

7.6. У разі неподання Замовником екологічного заходу звіту в установлені терміни або не в повному обсязі (відповідно до пункту 7.5 Положення), питання фінансування робіт з обласного природоохоронного фонду заходів, що є перехідними, а також нових екологічних заходів у регіоні, на підприємстві, в організації на наступний фінансовий рік розгляду не підлягають.

7.7. Замовники заходів несуть відповідальність за цільове використання коштів Фонду, відповідно до чинного законодавства.

Повний фінансовий контроль цільового та ефективного використання коштів Фонду здійснюють у межах своїх повноважень органи, на які, згідно із законодавством, покладені такі функції.

7.8. Матеріали піврічного та річного звіту про стан використання коштів Фонду головний розпорядник подає до органу статистики, а також органам виконавчої влади, діяльність яких пов'язана з охороною навколишнього природного середовища.

7.9. Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації подає Львівській обласній раді і департаментові фінансів облдержадміністрації щоквартальний звіт про обсяги використання коштів Фонду та виконані роботи щодо кожного заходу затвердженого Переліку.

Пропозиції
до проекту Переліку першочергових природоохоронних заходів, фінансування яких здійснюється з обласного фонду охорони
навколишнього природного середовища у 20__ році

№ з/п	Зміст заходу	Замовник заходу	Головний розпорядник коштів або отримувач субвенцій	Ступінь готовності об'єкта фінансування, в %	Термін виконання	Обсяг фінансування, тис. грн			Джерела фінансування, тис. грн					
						Загальна которисна вартіть	Залишок кошторисної вартості станом на 01.01.20__р.	Підлягає фінансуванню у 20__році	Державний бюджет	Державний фонд ОНПС	Обласний фонд ОНПС	Місцевий бюджет		Інші
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

Підпис керівника

Керуючий справами обласної ради

Є. Захаревич

Погоджено*
Головний розпорядник коштів

“ _____ ” _____ 20__ р

**Запит
на фінансування з обласного фонду
охорони навколишнього природного середовища**

1. Назва заходу _____
2. Відомості про подавача (замовника заходу)
  - 2.1. Повна назва _____
  - 2.2. Адреса _____
  - 2.4. Телефон, факс _____
  - 2.5. Форма власності (державна, приватна, інша) _____
3. Відомості про підприємство (установу, організацію), на об'єктах якого здійснюється природоохоронний захід (заповнюється, якщо вони не є подавачами запиту)
  - 3.1. Повна назва _____
  - 3.2. Адреса _____
  - 3.4. Телефон, факс _____
  - 3.5. Форма власності (державна, приватна, інша) _____
4. Інформація щодо дотримання природоохоронного законодавства отримувачем коштів обласного фонду
  - 4.1. Нарахована та сплачена сума сплаченого екологічного податку отримувачем коштів обласного фонду за два попередні роки :
нарахована в ____ році _____, фактично сплачена _____
нарахована в ____ році _____, фактично сплачена _____
  - 4.2. Якщо подавачем-заявником виступають місцеві органи влади, то вказати суми нагромаджень коштів на природоохоронних фондах у складі місцевих бюджетів за останні роки та їх спрямування. _____
5. Місце (адреса) реалізації заходу _____
6. Характеристика заходу:
  - 6.1. Ступінь масштабності екологічного впливу (в межах кількох районів чи всієї області - регіональний; одного чи кількох населених пунктів району - місцевий) _____
  - 6.2. Підстава для виконання (вказати нормативно-правові акти, якими передбачене фінансування заходу з обласного фонду, або інші підстави) _____
  - 6.3. Мета та головні завдання (перелік екологічних проблем, що будуть вирішені та короткий зміст заходу) _____
  - 6.4. Природоохоронний ефект (вказати всі види природоохоронного ефекту та навести якісні та (або) кількісні характеристики) _____
  - 6.5. Комплексність вирішення екологічних проблем (вказати якісні та (або) кількісні характеристики щодо енерго- та ресурсозбереження) _____

7. Проектна документація (вказати розробника, ким і коли затверджена) _____

8. Впроваджені технології (вказати: вітчизняна чи зарубіжна технологія, знаходиться на стадії розробки, пілотного проекту чи апробована) _____

9. Фінансування заходу (в цінах на момент подання запиту):

9.1. Загальна вартість за затвердженим проектом (тис. грн.) _____

9.2. Готовність заходу на момент подання запиту (в % від загальної вартості) _____

9.3. Видатки з обласного фонду (за кодами економічної класифікації видатків бюджету (КЕКВ), тис. грн.)

всього _____, у тому числі

в _____ році (рік, на який подається запит) _____ за КЕКВ _____

фактичні видатки за попередній період _____ за КЕКВ _____

9.4. Фінансування за рахунок власних коштів (тис. грн.)

всього _____

у т. ч. в _____ році (рік, на який подається запит) _____

9.5. Інші джерела фінансування

(бюджети всіх рівнів, фонди в складі бюджетів всіх рівнів, (тис. грн.)

всього:

джерело _____ обсяг фінансування _____

у т. ч. в _____ році (рік, на який подається запит):

джерело _____ обсяг фінансування _____

10. Термін реалізації заходу (вказати дати його початку, закінчення та тривалість згідно з проектом) _____

11. Термін окупності заходу _____

М. п.

Керівник

Головний бухгалтер

Із запитом подаються:

- кошторис витрат, які будуть здійснюватись за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища в _____ році;
- графік реалізації заходу в _____ році;
- копії документів (витяги з цих документів), які вказані як підстава для виконання.

Примітки:

*- погоджується головним розпорядником коштів – отримувачем субвенції..

Керуючий справами обласної ради

Є. Захаревич

Кошторис витрат,
які будуть здійснюватись за рахунок коштів обласного фонду охорони
навколишнього природного середовища в _____ році

(назва заходу)

№ з/п	Види робіт (етапи реалізації)	Вартість (тис.грн)	КЕКВ
	Весь захід		

М. п.

Керівник

Головний бухгалтер

Графік реалізації заходу

в _____ році

№ з/п	Види робіт (етапи реалізації)	Терміни реалізації з початку фінансування (місяці або тижні)											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

М. п.

Керівник

Головний бухгалтер

Вимоги
до оформлення звітних матеріалів про використання коштів обласного фонду
охорони навколишнього природного середовища

У звітних матеріалах мають бути вказані:

1. Назва екологічного заходу.
2. Відповідальний виконавець заходу (авторський колектив проекту, підрядні та субпідрядні організації, які здійснювали освоєння коштів, договірні документи).
3. Природоохоронні проблеми та завдання, які були вирішені в результаті реалізації проекту.
4. Соціально-економічний ефект від запровадження природоохоронного заходу.
5. Кінцевий результат (чи кінцевий продукт), отриманий у результаті здійснення заходу.
  - 5.1. Хто став власником реалізованого заходу?
  - 5.2. У чю власність він переданий?
  - 5.3. Ким буде експлуатуватись?
6. Виконавчий кошторис витрат, акт передачі-приймання робіт (об'єкта).
7. Якщо кінцевим результатом проекту є:
  - 7.1. **Концепції, регіональні (місцеві) комплексні екологічні програми**, то вказати механізми їх впровадження та реалізації.
  - 7.2. **Науково-дослідні, проектно-пошукові чи дослідно-конструкторські розробки природоохоронного характеру**, то вказати замовників цього проекту, як буде реалізовуватись у подальшому проект, кому переданий проект на реалізацію, термін окупності проекту.
  - 7.3. **Заходи, спрямовані на зниження впливу на забруднення довкілля**, то вказати, які витрати необхідні на пуск чи експлуатацію об'єкта, дофінансування якого відбувалось за рахунок здійснення проекту; ступінь зв'язку проекту з іншими заходами, спрямованими на охорону довкілля, які проводяться на підприємстві, у місті, регіоні, водному об'єкті і т.п.
  - 7.4. **Роботи щодо охорони територій природно-заповідного фонду**, то вказати характер проведених робіт, їх природоохоронний ефект.
  - 7.5. **Науково-практичні семінари, наради, конференції, виставки**, то необхідно подати звітні матеріали про їх проведення як організаційного, так інформаційно-аналітичного та рекомендаційно-практичного характеру, а також взірці виданих матеріалів.
  - 7.6. **Друкована продукція**, то вказати тираж видання, способи розповсюдження, кому передана чи буде передана.
8. Загальна вартість заходу, вказати інші джерела його фінансування (вказати суми, у т.ч. кошти Фонду).
9. Фінансовий звіт про освоєння коштів, у 2 примірниках завершеного проекту.

Підпис відповідального
виконавця проекту

*) Заповнюється та подається Замовником екологічного заходу до облдержадміністрації та Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Львівській області.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА
від 17 вересня 1996 р. N 1147
Київ

Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ

*N 1519 (1519-2001-n) від 17.11.2001
N 1534 (1534-2003-n) від 02.10.2003
N 702 (702-2004-n) від 26.05.2004
N 1607 (1607-2004-n) від 30.11.2004
N 1700 (1700-2004-n) від 17.12.2004
N 635 (635-2009-n) від 24.06.2009
N 991 (991-2009-n) від 31.08.2009
N 1132 (1132-2009-n) від 21.10.2009
N 834 (834-2010-n) від 27.08.2010
N 996 (996-2011-n) від 19.09.2011
N 1359 (1359-2011-n) від 28.12.2011
N 507 (507-2012-n) від 31.05.2012
N 837 (837-2012-n) від 25.07.2012 }*

Відповідно до статті 17 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12) Кабінет Міністрів України

п о с т а н о в л я є :

Затвердити перелік видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів (додається).

Прем'єр-міністр України

П.ЛАЗАРЕНКО

Затверджений
постановою Кабінету Міністрів України
від 17 вересня 1996 р. N 1147

ПЕРЕЛІК
видів діяльності, що належать до
природоохоронних заходів

Охорона і раціональне використання водних ресурсів

1. Будівництво у населених пунктах, на новобудовах і розширення та реконструкція на діючих підприємствах: *(Абзац перший пункту 1 із*

змiнами, внесеними згiдно з Постановою КМУ N 1519 (1519-2001-п) вiд 17.11.2001)

необхiдних споруд для очищення стiчних вод, що утворюються в промисловостi, комунальному господарствi, iнших галузях народного господарства;

дослiдних та дослiдно-промислових установок, пов'язаних з розробленням методiв очищення стiчних вод;

берегових споруд для прийому та очищення з плавзасобiв господарсько-побутових стiчних вод (в тому числi баластних та лляльних) i смiття для утилізації, складування i очищення;

систем роздiльної каналiзацiї, каналiзацiйних мереж i споруд на них;

систем водопостачання з замкнутими циклами з поверненням для потреб технiчного водопостачання стiчних вод пiсля їх вiдповiдного очищення i оброблення (включаючи оборотнi системи гiдрозоловидалення i гiдровидалення рiзних шламiв);

оборотних систем виробничого водопостачання, а також систем послiдовного i повторного використання води, в тому числi води, що надходить вiд iнших пiдприємств;

споруд для збирання, очищення та використання вод поверхневого стоку у системах водопостачання;

водопровiдних мереж у мiсцях утворення депресiйних лiйок. (Пункт 1 доповнено абзацом згiдно з Постановою КМ N 991 (991-2009-п) вiд 31.08.2009)

2. Придбання насосного i технологiчного обладнання для заміни такого, що використало свої технiчнi можливостi на комунальних каналiзацiйних системах, установок, обладнання i технiчного флоту для збирання нафти, смiття та iнших рiдких, твердих вiдходiв з суден.

3. Створення водоохоронних зон з комплексом агротехнiчних, лiсомелiоративних, гiдротехнiчних, санiтарних та iнших заходiв, спрямованих на запобiгання забрудненню, засмiченню та виснаженню водних ресурсiв, а також винесення об'єктiв забруднення з прибережних смуг.

4. Будiвництво, розширення та реконструкцiя руслових аерацiйних станцiй. (Пункт 4 iз змiнами, внесеними згiдно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) вiд 17.11.2001).

5. Будiвництво та реконструкцiя розсiюючих випускiв очищених стiчних вод та проведення заходiв щодо запобiгання тепловому забрудненню водою. (Пункт 5 iз змiнами, внесеними згiдно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) вiд 17.11.2001)

6. Лiквiдацiйний тампонаж або переведення на регульований режим роботи самовиливних артезiанських свердловин.

7. Заходи з охорони пiдземних вод та лiквiдацiї джерел їх забруднення.

8. Реконструкція або ліквідація фільтруючих накопичувачів стічних вод з метою відвернення чи припинення забруднення підземних і поверхневих вод.

8-1. Реконструкція гідротехнічних споруд. *(Перелік доповнено пунктом 8-1 згідно з Постановою КМ N 635 (635-2009-п) від 24.06.2009)*

9. Роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойм.

10. Ведення водного кадастру.

11. Паспортизація малих річок і водойм.

12. Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходи для боротьби з шкідливою дією вод (біологічна меліорація водних об'єктів, винесення водоохоронних зон в природу, упорядкування джерел, очищення русел від дерев, що потрапили до них внаслідок проходження весняних повеней, будівництво протиповеневих водосховищ і дамб тощо).

13. Обстеження та паспортизація ставків-відстійників шахтних вод, шламонакопичувачів та хвостосховищ, гідротехнічних споруд.

14. Заходи очищення стічних скидних і дренажних вод з меліоративних систем (включаючи скидні води з рисових полів) та поліпшення їх якості (акумуляючі ємкості, відстійники, споруди та пристрої для аерації вод, біологічні канали, екрани для затримування пестицидів та інші).

15. Розроблення методик, технологій, установок, обладнання, приладів контролю, проведення робіт з очищення водних ресурсів, забруднених пестицидами і агрохімікатами та їх знезараження.

16. Спорудження установок для очищення і поліпшення якості води для зрошення сільськогосподарських культур.

17. Розроблення, виготовлення та придбання систем, приладів, оснащення спеціального транспорту для здійснення контролю за кількістю та якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси.

17-1. Роботи із заповнення водою водосховищ та інших водних об'єктів Автономної Республіки Крим. *(Перелік доповнено пунктом 17-1 згідно з Постановою КМ N 834 (834-2010-п) від 27.08.2010; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 837 (837-2012-п) від 25.07.2012)*

17-2. Проведення водообміну Краснопавлівського водосховища. *(Перелік доповнено пунктом 17-2 згідно з Постановою КМ N 507 (507-2012-п) від 31.05.2012)*

Охорона атмосферного повітря

18. Організація виробництва, установлення та реконструкція обладнання для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин хімічного та біологічного походження, що викидаються в атмосферне повітря, та зниження рівня впливу фізичних і біологічних факторів на атмосферне повітря; розроблення технології, організація виробництва та застосування матеріалів, використання методів та впровадження технологій, що забезпечують запобігання виникненню, зниження рівня впливу чи усунення факторів забруднення атмосферного повітря. *(Пункт 18 в редакції Постанови КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001)*

19. Будівництво дослідних та дослідно-промислових установок для розроблення методів очищення газів, що відводяться від джерел шкідливих викидів в атмосферу.

20. Розроблення та виготовлення систем і приладів контролю та оснащення ними стаціонарних джерел викидів шкідливих речовин в атмосферу та пунктів контролю і спостереження за забрудненням атмосферного повітря.

21. Спорудження і оснащення контрольно-регулювальних пунктів для перевірки і зниження токсичності відпрацьованих газів транспортних засобів.

22. Розроблення, організація виробництва пристроїв для очищення відпрацьованих газів двигунів та оснащення ними транспортних засобів. *(Пункт 22 в редакції Постанови КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001)*

23. Проведення робіт з інвентаризації джерел забруднення навколишнього природного середовища.

Охорона і раціональне використання земель

24. Впровадження ґрунтозахисної системи землеробства з контурно-меліоративною організацією території.

25. Будівництво, розширення та реконструкція протиерозійних, гідротехнічних, протикарстових, берегозакріплювальних, протизсувних, протиобвальних, протилавинних і протиселевих споруд, а також проведення заходів з захисту від підтоплення і затоплення, направлених на запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів, усуненню або зниженню до допустимого рівня їх негативного впливу на території і об'єкти. Проведення заходів щодо хімічної меліорації ґрунтів. *(Пункт 25 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001)*

26. Проведення агролісотехнічних заходів на ярах, балках та інших ерозійно небезпечних землях.

27. Рекультивация порушених земель та використання родючого шару ґрунту під час проведення робіт, пов'язаних із порушенням земель.

27-1. Рекультивация територій полігонів твердих побутових відходів. *(Перелік доповнено пунктом 27-1 згідно з Постановою КМ N 1132 (1132-2009-п) від 21.10.2009).*

28. Засипка і виположування ярів, балок з одночасним їх дренажуванням.

29. Заходи, пов'язані з створенням захисних лісових насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів (в тому числі водойм, магістральних каналів, тощо) та полезахисних смуг.

30. Терасування крутих схилів.

31. Консервация деградованих і забруднених земель.

32. Поліпшення малопродуктивних земельних угідь.

33. Розроблення технології, обладнання для знезараження, очищення землі, забрудненої пестицидами і агрохімікатами.

34. Проведення обстеження ґрунтів.

35. Ведення земельного кадастру.

Охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів

36. Заходи, здійснювані з метою застосування раціональних, екологічно безпечних технологій видобування корисних копалин і вилучення наявних у них компонентів, що мають промислове значення, недопущення наднормативних втрат і погіршення якості корисних копалин, а також відбіркового відпрацювання багатих ділянок родовищ корисних копалин, що призводитиме до втрат їх запасів.

37. Будівництво, розширення та реконструкція комплексів для закладки відпрацьованих, відкритих та підземних гірничих виробок супутніми породами, що не утилізуються. *(Пункт 37 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001)*

38. Розроблення технологій і обладнання для вилучення супутніх цінних компонентів з мінеральної сировини, розкритих і вміщуючих порід, відходів виробництва, з уловлюваних продуктів при газо- і водоочищенні та будівництво відповідних установок.

39. Заходи, пов'язані з селективним видобуванням і зберіганням корисних копалин, розкритих та вміщуючих порід, відходів виробництва, що

містять компоненти, які тимчасово не використовуються у народному господарстві, але є потенційно корисними.

40. Заходи щодо захисту родовищ (газових, нафтових, вугільних, торфових та ін.) від пожеж, затоплення, обвалів та придбання для цієї мети обладнання.

41. Картування забруднених територій, ведення аерокосмічного моніторингу геологічного середовища, ведення постійно діючих моделей геологічного середовища, радіоекологічні дослідження, ліквідаційний тампонаж свердловин.

Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів

42. Спорудження установок для утилізації відходів лісозаготівельної та деревообробної промисловості.

43. Ліквідація лісових та степових пожеж і пожеж торфовищ та їх наслідків. *(Пункт 43 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001).*

44. Ліквідація наслідків буреломів, сніголомів, вітровалів.

45. Ліквідація негативних наслідків техногенного впливу на лісові насадження.

46. Проведення заходів з виявлення запасів природних рослинних ресурсів, затрати на їх охорону і відтворення.

47. Заходи з озеленення міст і сіл.

48. Створення станцій і лабораторій біологічного та хімічного захисту лісових насаджень.

Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу

49. Будівництво, розширення та реконструкція розплідників і ферм для розведення диких звірів та птахів з метою їх розселення в природному середовищі. *(Пункт 49 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-п) від 17.11.2001).*

49-1. Будівництво та облаштування притулків для утримання безпритульних тварин. *(Перелік доповнено пунктом 49-1 згідно з Постановою КМ N 1359 (1359-2011-п) від 28.12.2011)*

50. Заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьерством (придбання матеріально-технічних засобів тощо).

51. Ведення кадастру тваринного світу.

52. Будівництво, реконструкція, розширення, технічне переозброєння, оснащення риборозводних підприємств і виробничо-акліматизаційних баз для одержання та вирощування личинок життєстійкої молоді цінних промислових риб для зариблення природних водойм і водосховищ комплексного призначення.

До зазначеного не входять витрати на одержання та вирощування личинок і молоді риб для товарного вирощування в ставкових, озерних та інших спеціалізованих рибних господарствах.

53. Оптимізація роботи гідровузлів ГЕС на Дніпрі, Дністрі та інших ріках, забезпечення рибогосподарських та екологічних попусків води.

Обводнення природних нерестовищ, будівництво міграційних каналів, штучних нерестовищ з керованим гідрологічним режимом.

54. Будівництво, розширення та реконструкція механічних, гідравлічних, фізіологічних рибозахисних пристроїв на промислових, комунальних і сільськогосподарських водозаборах. *(Пункт 54 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

55. Будівництво, розширення та реконструкція рибоходів. *(Пункт 55 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001).*

56. Створення кріогенного банку генофонду цінних промислових видів риб.

Збереження природно-заповідного фонду

57. Будівництво, обладнання, реконструкція і розширення приміщень, призначених для проведення науково-дослідних робіт, пропаганди природоохоронних знань і створення експозицій, а також інших об'єктів (майстерень, кордонів, установок для миття машин з безстічним циклом, мостів, доріг, стежок, огорож і вольєрів), будівництво гідротехнічних та інших споруд, об'єктів зв'язку в заповідниках, національних природних парках, ботанічних садах, дендрологічних парках, зоологічних парках та парках-пам'ятках садово-паркового мистецтва з метою збереження та відтворення природних екологічних систем і пов'язаних з діяльністю цих установ, а також витрати на утримання об'єктів природно-заповідного фонду.

58. Створення центрів для розведення рідкісних та зникаючих тварин і рослин.

59. Придбання спеціального обладнання, транспортних засобів і засобів зв'язку, віднесених до організацій заповідників та інших природоохоронних установ.

60. Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

61. Витрати на резервування територій для заповідання.

62. Розроблення проектів створення територій і об'єктів природно-заповідного фонду та організації їх територій.

63. Діяльність щодо збереження видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, поліпшення середовища їх перебування чи зростання, створення належних умов для розмноження у природних умовах, розведення та розселення.

64. Створення центрів і банків генетичного матеріалу тварин і рослин, які знаходяться під загрозою зникнення.

65. Створення екологічних фондів при природно-заповідних об'єктах.

66. Здійснення заходів щодо відновлення корінних природних комплексів на заповідних територіях.

Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів

67. Будівництво, технічне переобладнання і реконструкція сміттепереробних і сміттєспалювальних заводів.

68. Будівництво, розширення та реконструкція споруд, придбання та впровадження установок, обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових, сільськогосподарських і промислових відходів виробництва, кубових залишків. *(Пункт 68 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

69. Будівництво, розширення та реконструкція установок, виробництв, цехів для одержання сировини або готової продукції з відходів виробництва та побутових відходів. *(Пункт 69 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

70. Будівництво, розширення та реконструкція комплексів, спеціалізованих полігонів та інших об'єктів для знешкодження та захоронення непридатних для використання пестицидів, шкідливих і токсичних промислових та інших відходів. *(Пункт 70 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

71. Гасіння породних відвалів, що горять, та їх реформування. Спеціальне складування відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення, що запобігає їх самозайманню. Рекультивація та озеленення породних відвалів.

72. Спеціальні роботи щодо запобігання пилоутворенню на прилеглих територіях шламонакопичувачів і хвостосховищ.

73. Будівництво, розширення та реконструкція цехів утилізації осадів на очисних каналізаційних та водопровідних комплексах. *(Пункт 73 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

74. Будівництво та реконструкція установок знешкодження та утилізації шламів. *(Пункт 74 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)*

74-1. Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин. *(Перелік доповнено пунктом 74-1 згідно з Постановою КМ N 1132 (1132-2009-н) від 21.10.2009)*

Ядерна і радіаційна безпека

75. Розроблення і реалізація державних цільових і регіональних екологічних програм першочергових заходів захисту населення від факторів радіаційного забруднення навколишнього природного середовища. *(Пункт 75 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1607 (1607-2004-н) від 30.11.2004)*

(Пункт 76 виключено на підставі Постанови КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001)

Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середо

(Назва розділу із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 702 (702-2004-н) від 26.05.2004, N 1700 (1700-2004-н) від 17.12.2004)

76. Розроблення та запровадження державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, в тому числі впровадження технологій дистанційного зондування Землі із застосуванням засобів автоматизації та геоінформаційних систем. *(Пункт 76 в редакції Постанови КМ N 996 (996-2011-н) від 19.09.2011)*

77. Розроблення державних цільових і регіональних екологічних програм. *(Пункт 77 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1607 (1607-2004-н) від 30.11.2004)*

78. Наукові дослідження, проектні та проектно-конструкторські розроблення, що охоплюють зазначені у переліку природоохоронні заходи.

79. Розроблення екологічних стандартів і нормативів.

80. Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики, створення бібліотек, відеотек, фонотек тощо.

81. Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів.

82. Проведення екологічної експертизи.

83. Утримання та оснащення природоохоронних організацій приладами, обладнанням і спеціальними транспортними засобами, зміцнення матеріально-технічної бази спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища, його урядових і територіальних органів, а також установ та організацій, що належать до сфери його управління. *(Пункт 83 в редакції Постанови КМ N 1519 (1519-2001-н) від 17.11.2001, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1534 (1534-2003-н) від 02.10.2003)*

84. Забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, у тому числі сплата членських внесків. *(Розділ доповнено пунктом 84 згідно з Постановою КМ N 702 (702-2004-н) від 26.05.2004)*

85. Впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища. *(Перелік доповнено пунктом 85 згідно з Постановою КМ N 1700 (1700-2004-н) від 17.12.2004)*